

جرایم سیاسی در فقه و حقوق

گردآوری و تالیف

دکتر مصطفی پیرعلی

(عضو هیات علمی دانشگاه)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

انتشارات مهدیار جوان

۱۳۹۷

سرشناسه : پیرعلی ، مصطفی، ۱۳۵۷-

عنوان قراردادی : ایران . قوانین و احکام

عنوان و نام پدیدآور : جرایم سیاسی در فقه و حقوق

گردآوری و تالیف دکتر مصطفی پیرعلی (عضو هیات علمی دانشگاه)

مشخصات نشر : کرج : مهدیار جوان، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۲۵۰ ص؛ ۱۶،۵×۲۱،۵ س.م.

شابک : ۶-۷۰-۶۰۸۹-۶۰۰-۹۷۸-۲۵۰۰۰۰ ریال

موضوع : جرایم سیاسی (فقه) - - ایران

موضوع : جرایم سیاسی - - ایران

موضوع : حقوق جزا - - جنبه‌های سیاسی

موضوع : جرایم سیاسی

منهیت فهرست‌نویسی : فیبا

شماره کتاب‌شناسی ملی : ۴۶۳۰۶۶۵

رده بندی دیویی ۱۳۹۵ ج ۴ ب ۱۹۵/۹ BP

جرایم سیاسی در فقه و حقوق

دکتر مصطفی پیرعلی (عضو هیات علمی دانشگاه)

چاپ اول : ۱۳۹۷- تیراژ : ۰۰۰

شابک : ۶-۷۰-۶۰۸۹-۶۰۰-۹۷۸-۲۵۰۰۰۰ ریال

انتشارات مهدیار جوان

کرج- کدپستی ۴۳۴۵۸۵

	فهرست مطالب
۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۴	فصل اول: کلیات
۱۵	مقدمه
۱۷	بند اول: تعاریف و ضوابط جرم سیاسی
۱۷	الف- تعریف ماهوی جرم سیاسی
۲۴	ب- تعریف مصداقی جرم سیاسی
۲۷	پ- ضوابط جرم سیاسی
۲۸	ت- ضابطه ذهنی
۳۷	ث- ضابطه عینی
۴۰	ج- ضابطه جامع
۴۵	بند دوم: مجموعه جرایم خانواده جرایم سیاسی

۴۵	الف: جرم خاص سیاسی
۴۸	ب: جرم مرتبط
۵۳	پ: جرم مرکب
۵۵	بند سوم: تحولات تاریخی جرم سیاسی
۵۵	الف: تاریخ تحول جرمی سیاسی
۹۴	فصل دوم: جرم سیاسی و خصوصیات آن
۹۵	مقدمه
۹۶	بند اول: خصوصیات ماهوی جرم سیاسی
۹۶	الف: بررسی ویژگی‌های جرم سیاسی از دیدگاه حقوق
۱۰۲	ب: دلایل ایدئولوژیک، جرم‌شناسی و کیفرشناختی ارفاق
۱۰۹	بند دوم: خصوصیات شکری جرم سیاسی
۱۶۴	فصل سوم: جرم سیاسی در فقه و حقوق
۱۶۵	مقدمه
۱۶۶	بند اول: بغی
۱۶۶	الف: تعریف لغوی و اصطلاحی بغی
۱۷۰	ب- شرایط تحقق بغی
۱۷۸	بند دوم: اقسام باغیان و روش برخورد با ایشان
۱۷۸	الف) اقسام باغیان
۱۸۴	ب) شیوه برخورد با باغیان و حقوق ایشان
۱۸۴	الف) قبل از قیام علنی و درگیری
۱۸۶	ب) در اثنای قیام و درگیری
۱۹۰	بند سوم: بررسی تطبیقی بغی و جرم سیاسی

۱۹۰	الف- آراء و نظرات
۲۰۱	بند چهارم: محاربه و افساد فی الارض
۲۰۲	الف: تعریف و شرایط محاربه و افساد
۲۰۳	ب- تعریف
۲۰۶	پ- شرایط تحقق جرم محاربه و افساد
۲۱۱	ت: شیوه های مقابله با جرم محاربه و افساد
۲۱۵	ث: بررسی تألیقی محاربه و افساد با جرم سیاسی
۲۲۶	ج: جرایم تدریری بدون عنوان خاص
۲۳۱	بند پنجم: سایر جرایم سیاسی در فقه جزایی اسلام
۲۳۱	الف: جرایم علیه امنیت عمومی
۲۳۶	ب- جاسوسی در اسلام
۲۳۹	بند پنجم: برخی جرایم علیه امنیت داخلی
۲۳۹	الف- نقض پیمان و عهد ذمه از سوی اهل ذمه
۲۴۲	ب- اهانت به پیامبر اسلام و ائمه معصومین و مقدسات اسلامی
۲۴۳	پ- ادعای نبوت یا امامت
۲۴۵	منابع و مآخذ

پیشگفتار

جرم رفتاری است که توسط قانون منع شده است و از این رو، در صورت وقوع، پس از پیگرد و دادرسی کیفری، قابل مجازات است. برای تحقق رابطه اجتماعی مجرمانه سه رکن ۱- عنصر قانونی ۲- عنصر ماده و ۳ عنصر معنوی باید جمع شود.

یکی از انواع و اشکال جرایم، «جرم سیاسی» است. تمایز بین جرایم سیاسی و جرایم عمومی و عادی تا انقلاب فرانسه (۱۷۸۹) ناشناخته بود. با توجه به ارزشی که ملت های گوناگون برای حاکمیت خود قائل بوده اند و با توجه به تلاش حکام در جهت حفظ قدرت و حاکمیت خود، جرایمی که ماهیت سیاسی داشت و به نحوی مربوط به شاهان و سلاطین و امپراتوران می شد با شدیدترین و هولناک ترین مجازات ها مواجه بود. و گاه نه فقط مجرم سیاسی، بلکه خانواده و نیاز و مال و منال و خلاصه هستی او، فدییه و قربانی عمل و اقدام مجرم می گردید. البته به مرور ایام این تفکر به وجود آمد که مجرمین سیاسی، به دلیل

برخورداری از انگیزه شرافتمندانه، مستحق برخوردی حاضر و عطوفت آمیز می باشند . بنابراین تخفیف ها و مساعدت هایی برای این قبیل مجرمین از قبیل عدم اجبار آنها به انجام کار در زندان و یا پوشیدن لباس مخصوص زندانیان ، عدم امکان استرداد آنها به کشورهای متقاضی استرداد ، لزوم وجود هیأت منصفه در رسیدگی به جرایم آنها ، فقدان محدودیت در مورد اعطای عضو به آنان ، عدم اجرای مقررات مراجع به تکرار جرم در مورد آنها ، اعاده حیثیت سریعتر نسبت به مجرمین عادی و نظایر آنها در قوانین موضوعه پیش بینی شده است .

در ایران به علیناهمیت موضوع جرم سیاسی ، این جرم در اردیبهشت سال ۱۳۹۵ مورد جرم انگاری قرار گرفت . در ماده ۲۹/۲/۹۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان رسید. که جناب آقای دکتر مصطفی پیرعلی از اعضای هیئت علمی دانشگاه با قلمی شیوا به بررسی جرایم سیاسی پرداخته اند که امیدواریم مورد مرضی خداوند متعال قرار گیرد. برای ایشان و همه اساتید ایران اسلامی آرزوی توفیق و سلامتی دارم.

دکتر سید صادق موسوی

عضو هیئت علمی دانشگاه عالی شهید مطهری